

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

13.11.2013

B7-0492/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Doha arengukava olukord ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni üheksanda ministrite konverentsi ettevalmistused
(2013/2740(RSP))

Franziska Keller, Eva Joly, Judith Sargentini
fraktsiooni Verts/ALE nimel

RE\1009693ET.doc

PE519.392v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

B7-0492/2013

Euroopa Parlamendi resolutsioon Doha arengukava olukorra ja Maailma Kaubandusorganisatsiooni üheksanda ministrite konverentsi ettevalmistuste kohta (2013/2740(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ministrite konverentsi 14. novembril 2001 Dohas vastuvõetud deklaratsiooni,
  - võttes arvesse WTO ministrite konverentsi 18. detsembril 2005 Hongkongis vastuvõetud deklaratsiooni,
  - võttes arvesse oma 4. aprilli 2006. aasta resolutsiooni Doha vooru hindamise kohta pärast Hongkongis toimunud WTO ministrite konverentsi,¹
  - võttes arvesse oma 24. aprilli 2008. aasta resolutsiooni Maailma Kaubandusorganisatsiooni reformimise kohta,²
  - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Doha arengukava kohta, eelkõige 9. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni³, 16. detsembri 2009. aasta resolutsiooni⁴ ja 14. septembri 2011. aasta resolutsiooni⁵,
  - võttes arvesse 29. mail 2013 WTO parlamentaarse konverentsi juhtkomitee 28. istungjärgul vastuvõetud deklaratsiooni,
  - võttes arvesse kaubanduslääbirääkimiste komitee 11. aprillil ja 22. juulil 2013 toimunud mitteametlikel kohtumistel ja 22. juulil 2013 toimunud ametlikul kohtumisel tehtud avaldusi,
  - võttes arvesse ÜRO aastatuhande arengueesmäärke,
  - võttes arvesse kaubandusabi neljandat ülemaailmset hindamist, mis toimus 8.–10. juulil 2013,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Doha vooru alustati 2001. aastal eesmärgiga parandada kaubandussüsteemi praegust tasakaalustamatust – seada läbirääkimistel kesksele kohale arenguriikide ja eriti vähim arenenud riikide vajadused ja huvid;
- B. arvestades, et Euroopa Liit on sõnades alati pooldanud kindlalt mitmepoolset, reeglitel põhinevat kaubanduse korraldamist, kuid tegudes selle eesmärgi saavutamist 2007. aastast

---

¹ ELT C 293 E, 2.12.2006, lk 155.

² ELT C 259 E, 29.10.2009, lk 77.

³ ELT C 9 E, 15.1.2010, lk 31

⁴ ELT C 286 E, 22.10.2010, lk 1

⁵ ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 84

alates takistanud teistsuguste, täiendavate lahendusviisidega, nagu kahepoolsed, piirkondlikud ja mõnepoolsed lepingud, mis on poliitilise tähelepanu mitmepoolselt tegevusväljalt eemale tõmmanud ja negatiivselt mõjunud mitmepoolse süsteemi toetusele, sõltumata sellest, kas täiendavad lahendusviisid on WTO nõuetega kooskõlas;

- C. arvestades, et alates 2001. aastast kaubanduse valdkonnas toimunud ülemaailmsed muutused, eriti uute kaubandusjõudude, nagu Hiina ja Brasiilia esilekerkimine on Doha voorus kompromisslahenduste leidmist veelgi raskendanud, kui pidada silmas õiglasemaid ülemaailmseid kaubandussuhteid, mis teeniksid säästva arengu huve;
  - D. arvestades, et Doha arengukava läbirääkimiste algusest saadik on osalejate vahel valitsenud põhimõttelised erimeelsused Doha vooru eesmärkide suhtes – nii lahkusid Aafrika delegatsioonid 2003. aastal WTO ministrite konverentsilt –, mille tõttu läbirääkimised on alates 2008. aasta juuli lõpust ummikseisus;
  - E. arvestades, et viimaste aastate jooksul on olnud mitmeid edutuid katseid ja algatusi, millega on püütud takerdunud Doha arengukavale hädasti vajalikku uut hoogu anda;
  - F. arvestades, et 3.–6. detsembrini 2013 Indoneesias toimuval WTO üheksandal ministrite konverentsil on kesised väljavaated Doha tegevuskava algseid eesmarke sisuliselt edendada, mis osutab mitmepoolse kaubandussüsteemi põhjaliku reformimise vajadusele;
1. kinnitab taas oma täielikku aktiivset toetust mitmepoolsusele, millel on püsiv väärtus, kuid pooldab WTO struktuurireformi, mis on vajalik selleks, et tagada õiglane ja ühistel reeglitel põhinev kaubandussüsteem, milles võetakst asjakohaselt arvesse eri riikide ja sotsiaalsete rühmade üha enam diferentseeritud huve ning tungivat vajadust tegeleda üleilmsete probleemidega, nagu kliimamuutus, vaesus, sotsiaalne kaasamine, sooline ebavõrdsus ja migratsioon;
  2. rõhutab, et üksmeele ja vastutustunde saavutamiseks tuleb arenguriigid ja eelkõige vähim arenenud riigid täielikult kaasata üheksanda ministrite konverentsi võimalike tulemuste üle peetavasse läbirääkimistesse; nõuab, et EL aitaks leida rahuldavat lahendust vähim arenenud riikide neljale põhilisele mureküsimusele: a) tollimaksu- ja kvoodivaba turulepääsu otsuse (2005. aastal Hongkongis toimunud WTO ministrite konverentsi otsus) rakendamine; b) sooduspäritolureeglid; c) puuvill ja d) vähim arenenud riikide teenuste eest tasumisest vabastamise otsuse rakendamine;
  3. rõhutab veel kord, et tingimata on vaja tagada, et eri- ja diferentseeritud kohtlemise põhimõte oleks kõigi läbirääkimistasandite lahutamatu osa, arvestades WTO liikmete majandusarengu taseme erinevusi, nagu on sätestatud ministrite konverentsi Doha deklaratsiooni punktis 44; on seisukohal, et eri- ja diferentseeritud kohtlemist käsitlevaid sisulisi sätteid tuleks täpsustada ning neid tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja suunatumalt rakendada;
  4. juhib tähelepanu 2013. aasta juulis Genfis peetud neljandale ülemaailmsele kaubandusabi hindamise konverentsile, kus osalejad tõid välja kaubandusega seotud piirangud, mis takistavad arenguriikide ettevõtetal väärtusahelatega ühinemist või nendes ülespoole liikumist – selliste takistuste hulka kuuluvad eksporditurgude tariifide suurendamise kavad ning ebapiisav juurdepääs kaubanduse rahastamisele;

5. on seisukohal, et siduvas kaubanduse lihtsustamise lepingus, mille saavutamine on üheksanda ministrite konverentsi peamine pürgimus, tuleks ette näha vähemalt diferentseeritud järkjärgulise kasutuselevõtu periood ning sellega peaks kaasnema arenguriikide suutlikkuse suurendamise ja tehnilise abi rahastamise siduv kokkulepe;
6. tunnistas põllumajandussektori tähtsust arenguriikide jaoks ning pooldab G33 riikide rühma tehtud ettepanekuid toiduga kindlustamise kohta; on arvamisel, et eriti väikepõllumajandustootjatel peaks olema õigus kasutada oma toodangut, et koguda varusid toiduga kindlustatuse eesmärgil, mis nõuab toetuste kasutamist; on arvamisel, et EL peaks toetama meetmeid, mille abil taastada arenguriikide toiduainevarud pärast viimastel aastatel esinenud kahjulikku spekulatsiooni ja hinnavolatiilsust; tuletab sellega seoses meelde, et EL peaks tagama oma poliitika ühtsuse, nagu on sätestatud eelkõige Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 207 ja 208, nimelt seoses arengupoliitika, ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kaubanduspoliitikaga, võttes arvesse nii ELi liikmesriikide kui ka arenguriikide vajadusi ja probleeme; tuletab meelde, et Euroopa põllumajandustoodete eksporditoetused pärsivad vaeste riikide põllumajandusarengut, sest tekitavad nende kohalikule põllumajandusele kõlvatut konkurentsi;
7. tuletab meelde, et tähtis on täita kohustused, mille arenenud riigid võtsid endale 2005. aasta Hongkongi ministrite konverentsil ja mis kajastavad vähim arenenud riikide prioriteete (eelkõige 2005. aasta otsus anda alaline tollimaksu- ja kvoodivaba turulepääs kõigile vähim arenenud riikidest pärit toodetele), ning täita lubadus kaotada 2013. aastaks järk-järgult põllumajanduse eksporditoetused; tuletab sellega seoses meelde ka 2004. aastal võetud kohustust kaotada järk-järgult puuvilla tootmise riiklikud toetused;
8. kutsub arenenud riike ja kiiresti areneva majandusega riike üles võtma eeskujuks ELi algatuse „Kõik peale relvade”, millega pakutakse vähim arenenud riikidele 100%-liselt tollimaksu- ja kvoodivaba turulepääsu, ning tagama vähim arenenud riikidele vabastuse teenuste eest tasumisest;
9. juhib tähelepanu sellele, et vähim arenenud riigid ei suuda tavaliselt tollimaksu- ja kvoodivabastuse otsuse alusel kehtivaid soodustatud turulepääsu sätteid ära kasutada, sest päritolureeglid ei võimalda vajalikku paindlikkust; kordab, et tollimaksu- ja kvoodivaba turulepääsu andmisega vähim arenenud riikide ekspordile peaksid WTO liikmed tagama, et vähim arenenud riikidest pärit impordile kohaldatavad sooduspäritolureeglid on läbipaistvad ja lihtsad ning aitavad tõhusalt lihtsustada turulepääsu;
10. märgib, et soodustatud turulepääsu eeskirjadest on olnud arenguriikide ekspordi ja majanduse mitmekesistamise edendamisel vähe kasu; juhib eelkõige tähelepanu sellele, et kuigi arenenud riigid lubasid anda tollimaksu- ja kvoodivaba turulepääsu vähemalt 97%-le vähim arenenud riikidest pärit toodetele, hõlmab ülejäänud 3% sageli suurt osa vähim arenenud riikide eksporditavatest toodetest, nagu tekstiiltooted ja riidesemed, mille puhul need riigid on konkurentsivõimelised;
11. tuletab meelde, et arenenud riikides kohaldatavad puuvillatootmise toetused mõjuvad kahjulikult puuvilla tootvatele arenguriikidele; on seisukohal, et kui üheksandal ministrite konverentsil võetak vastu otsus kaotada järk-järgult puuvillatootmise riiklikud toetused, näitaks see, et Doha arengukava võetakse siiski tõsiselt;

12. võtab seetõttu teadmiseks otsuse peatada läbirääkimised infotehnoloogia lepingu (ITA 2) laiendamise üle, millega oleks hõlmatud mittetariifseid tõkkeid käsitlevaid põhimõtteid ja suurendanud nii hõlmatud toodete valikut kui ka selle reguleerimisalasse kuuluvate riikide arvu; soovib kõigil osalejatel tunnistada, et teise IT-sisuga toodete – näiteks külmikute – hõlmamine on tundlik küsimus, ning soovib taasalustada läbirääkimisi;
13. võtab teadmiseks, et riigihankeid käsitleva muudetud lepingu ratifitseerimine venib; märgib, et pooleliolevate ühinemismenetluste lõpuleviimisel ja uute menetluste alustamisel ei ole just kiiresti areneva majandusega riikide ja arenguriikide puhul märkimisväärset edu saavutatud; väljendab lootust, et keskkonnasõbralike tootmis- ja töötlemisviiside osas tehtud edusammud aitavad taasalustada üldist arutelu tootmis- ja töötlemisviiside teemal, seda ka üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe raamistikus; soovib Euroopa Liidul täita juhtivat osa uue riigihankeid käsitleva lepinguga seotud säästva riigihanke tööprogrammis, sealhulgas ka tootmis- ja töötlemisviiside osas;
14. peab rõõmustavaks 2013. aasta juunis võetud otsust pikendada vähim arenenud riikidele antud vabastust kaubandusega seotud intellektuaalomandi õiguste eeskirjadest veel kaheksaks aastaks – kuni 1. juulini 2021; peab aga taunimisväärseks asjaolu, et EL oli vastu tingimusteta vabastusele; on arvamisel, et vähim arenenud riigid peaksid saama kaubandusega seotud intellektuaalomandi õiguste erandi kohaldamise üle ise otsustada, kuna sellega saaks tagada, ülemaailme kaubandussüsteemis ei kasutata kõikjal ühtset mõõdupuud, vaid võetakse pigem arvesse iga arenguriigi eripära;
15. innustab WTO liikmeskonda ennetavalt toetama jõupingutusi WTO tihedama koostöö loomiseks muude rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni, Maailma Terviseorganisatsiooni ning ÜRO ja selle asutuste ja organitega, nagu ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, ÜRO Keskkonnaprogramm, ÜRO Arenguprogramm ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, et püüda täpsustada WTO eeskirjade ja mitmepoolsete lepingute vahetunde, luua inimõiguste ülddeklaratsioonil ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelisel paktil põhinev normide hierarhia ning suurendada ülemaailmse poliitika sidusust;
16. nõuab põhjalikku kaalumist, kuidas oleks WTO eeskirjadega võimalik paremini hõlmata kaubandusväliseid küsimusi, et võimaldada WTO liikmetel järgida õiguspäraseid poliitilisi eesmärgi; rõhutab sellega seoses, et jõuliselt tuleks toetada rahvusvaheliste sotsiaalsete, töö-, keskkonna- ja inimõigusnormide vastuvõtmiseks ja tulemuslikuks rakendamiseks tehtavaid jõupingutusi ning arenguriikidele tuleks anda niisuguste normide järgimiseks vajalikku abi;
17. on veendunud, et WTO liikmetel on viimane aeg teha arenguriikide diferentseerimiseks üksmeelseid jõupingutusi, et võtta kooskõlas Doha vooru väljakuulutatud eesmärgiga vastu tulemuslikud meetmed, millest saaksid kasu need kõige rohkem vajavad arenguriigid; nõuab, et enam arenenud arenguriigid võtaksid käimasolevas Doha voorus endale osa vastutusest juba ning annaksid panuse, mis vastab nende arengu ja valdkondliku konkurentsivõime tasemele;
18. on arvamisel, et tõsiselt tuleks kaaluda võimalust liigitada nii arenguriigid kui ka kõik

teised WTO liikmesriigid objektiivsete ja mitte üksnes rahvamajanduse kogutoodanguga seotud kriteeriumide alusel eri kategooriatesse või allkategooriatesse, pidades silmas kehtivate või läbirääkimisel olevate kokkulepete võimalikku diferentseeritud kohaldamist;

19. kutsub komisjoni ja nõukogu üles tagama, et Euroopa Parlament oleks tihedalt kaasatud üheksanda ministrite konverentsi ettevalmistustesse, et parlamenti hoitaks pidevalt sündmustega kursis ja parlamendiga konsulteeritaks vajaduse korral ka ministrite konverentsi ajal; kutsub komisjoni üles jätkama teiste WTO liikmete veenmist vajaduses suurendada WTO parlamentaarse mõõtmega osatähtsust;
20. kutsub WTO liikmeid üles tagama WTO parlamentaarse mõõtmega tugevdamise abil demokraatliku legitiimsuse; rõhutab sellega seoses vajadust tagada parlamendiliikmete parem juurdepääs kaubandusläbirääkimistele ning kaasatus WTO otsuste koostamisse ja rakendamisse ning kaubanduspoliitika nõuetekohane kontrollimine kodanike huvides; nõuab seetõttu Euroopa Parlamendi alalise delegatsiooni loomist WTOga suhtlemiseks;
21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Maailma Kaubandusorganisatsiooni peadirektorile.